

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
AKADEMII WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
W KRAKOWIE

BIULETYN INFORMACYJNY

nr 3

KRAKÓW 2002

Redagują: Elżbieta Budkiewicz, Renata Mroczek, Małgorzata Nahotko.

Adres redakcji: Akademia Wychowania Fizycznego, Biblioteka Główna
31-571 Kraków, Al. Jana Pawła II 78
<http://www.awf.krakow.pl/>.

Oprac DTP i druk: **Dział Poligrafii AWF Kraków**
ul. Śniadeckich 12 B
Zam. nr 170/2002, nakład 100 egz.

Od Redakcji

Z rozpoczęciem nowego roku akademickiego 2002/2003 przekazujemy do rąk Czytelników kolejny numer „Biuletynu Informacyjnego” Biblioteki Głównej AWF w Krakowie.

Nadal tradycyjnie będziemy zamieszczać na stronach naszego wydawnictwa artykuły, wiadomości o mających się odbyć, nie tylko w Polsce, konferencjach naukowych, sympozjach i kongresach poświęconych zagadnieniom mogącym zainteresować pracowników i studentów naszej Uczelni, informacje o dostępie do baz danych oraz nowościach wprowadzonych do zbiorów bibliotecznych.

Polecamy lekturę artykułu Renaty Kamińskiej-Włodarczyk, zamieszczonego w niniejszym numerze Biuletynu, p.t. „Strony WWW jako nowoczesne źródło informacji. Charakterystyka wybranych serwisów”. Autorka zaprezentowała w nim kilkadziesiąt ciekawych stron WWW, których tematyka łączy się z profilem nauczania w Akademii Wychowania Fizycznego.

Uwaga: *Biuletyn Informacyjny Biblioteki Głównej AWF w Krakowie dostępny jest również w wersji elektronicznej na stronie internetowej Biblioteki (link: Wydawnictwa własne).*

Redakcja

Jesienne alejki

*Białe smugi mgły
snującej się jak dym
z rudego czajnika,
przeplatane
konającymi barwami lata,
wiją się oczekując słońca.
Nic nie zakłóca ciszy.
Po jesiennych alejkach
przechadza się echo
letnich wspomnień
znikających szybciej
niżli mgła opada.*

(Barbara Mikuszevska-Kamińska, ze zbioru „Zatrzymać czas” Kraków, 1999)

Samych sukcesów w nowym roku akademickim 2002/2003

życzy

Redakcja

ADRES I ŚRODKI ŁĄCZNOŚCI

Al. Jana Pawła II 78, 31-571 Kraków
Tel./Fax (012) 683-15-84
<http://www.awf.krakow.pl>

DYREKTOR mgr Renata Mroczek
Pok. 105, tel. 683-15-15
e-mail: bmroczek@skok.awf.krakow.pl

ZAST. DYREKTORA mgr Sabina Korczala
pok. 110, tel. 683-12-21
e-mail: bkorczal@skok.awf.krakow.pl

ODDZIAŁ GROMADZENIA I UZUPEŁNIANIA ZBIORÓW
pok. 108 tel./fax 683-15-84
KIEROWNIK mgr Halina Trafiał
e-mail: btrafial@skok.awf.krakow.pl

ODDZIAŁ OPRACOWANIA I INWENTARYZACJI ZBIORÓW
pok. 110, tel. 683-12-21
KIEROWNIK mgr Sabina Korczala
e-mail: bkorczal@skok.awf.krakow.pl

ODDZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ
pok. 106, tel. 683-13-10
KIEROWNIK mgr Elżbieta Budkiewicz
e-mail: bbudkiew@skok.awf.krakow.pl

ODDZIAŁ UDOSTĘPNIANIA, KONSERWACJI ZBIORÓW I MAGAZYNÓW
pok. 104, tel. 683-13-12
KIEROWNIK mgr Bożena Niepsuj
e-mail: bniepsuj@skok.awf.krakow.pl

WYPOŻYCZALNIA Ogólna i Międzybiblioteczna – tel. 683-13-12

INFORMATYK mgr Barbara Balicka
pok. 115, tel. 683-13-47
e-mail: wibalick@cyf-kr.edu.pl

BIBLIOTEKARZ SYSTEMOWY mgr Małgorzata Nahotko
pok. 115, tel. 683-13-47
e-mail: bnahotko@skok.awf.krakow.pl

UWAGA:

W połączeniach wewnętrznych należy opuszczać pierwsze 3 cyfry numerów telefonów.

ARTYKUŁY

Renata Kamińska-Włodarczyk

Strony WWW jako nowoczesne źródło informacji. Charakterystyka wybranych serwisów

Nikt nie jest w stanie określić dokładnej liczby stron WWW dostępnych w Internecie. Dodatkowo są one spięte przy pomocy linków w ogromną pajęczynę: hipertekstowy, multimedialny i interakcyjny system dystrybucji informacji. Wszelkie próby oszacowania wielkości tego źródła informacji są z góry skazane na niepowodzenie. Nie ma wątpliwości, że Internet daje użytkownikowi niewyobrażalne bogactwo wszelkich wiadomości, a WWW to największa biblioteka świata, w dodatku coraz łatwiej dostępna¹. Ogrom informacji dostępnej przez Internet sprawił jednak, że wszyscy korzystający z możliwości, jakie on daje, muszą być świadomi swoich potrzeb, aby nie zginąć w gąszczu i nadmiarze nieważnych dla wyszukującego dokumentów. Bardzo prawdopodobna wydaje się bowiem sytuacja, kiedy informacja może być potrzebą i równocześnie stanowić barierę w jej realizacji². Mając świadomość tego zagrożenia użytkownik informacji bez większych problemów poradzi sobie z informacyjnym szumem.

Przy okazji warto wspomnieć, że termin „użytkownik informacji” już się chyba trochę zdewaluował, w literaturze pojawiają się inne, nowocześniejsze określenia, które lepiej pasują do nowego interaktywnego środowiska informacyjnego. Zdaniem Davida Nicholasa i Zdzisława Dobrowolskiego³ przyszła pora na „informacyjnego gracza”. Ten termin trafniej określa aktywnego poszukiwacza nowych dróg prowadzących do wytyczonego celu. Gracz nie jest sam, ale zdobywanie informacji jest aktywnością społeczną, gracz jest interaktywny, lubi się bawić, grać z kimś lub przeciwko komuś, lubi konkurencję, jednym słowem dobrze się czuje w tej rzeczywistości i lepiej niż użytkownik informacji pasuje do nowoczesnej technologii informacyjnej⁴.

Słów kilka o celu tej pracy. Intencją autorki było dokonanie wyboru kilkudziesięciu ciekawych stron WWW, których tematyka łączy się z profilem nauczania w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie i krótkie scharakteryzowanie ich zawartości. Pokrewieństwo tematyczne nie jest przypadkowe, chodzi bowiem o to, by wybrane serwisy były przydatne studentom i pracownikom zarówno w procesie nauczania jak i w chwilach odpoczynku, relaksu czy planowania wyjazdów weekendowych bądź wakacyjnych. Oczywiście można dyskutować nad słusznością umieszczenia w publi-

kowanym wykazie tej a nie innej strony, ale żaden wybór nie będzie doskonały, choćby dlatego, że jest subiektywny i stanowi zaledwie małe wycinek informacji, które można znaleźć w Internecie. Adresy pogrupowane są w trzy bloki tematyczne:

- Turystyka – Podróże – Wypoczynek
- Sport
- Medycyna – Rehabilitacja

Niezależnie od wyżej wymienionych tematów autorka pragnie włączyć do tej listy jeszcze dwa adresy uniwersalne i jej zdaniem bardzo przydatne. Są to: **www.opi.org.pl** i **www.loc.gov**.

www.opi.org.pl – oficjalna strona Ośrodka Przetwarzania Informacji (również wersja w języku angielskim), który działa od 1990 roku pod patronatem Komitetu Badań Naukowych. Na stronie dostępne są bazy danych: **Badania naukowe SYNABA** (ponad 140 tys. sprawozdań z prac naukowo-badawczych, ekspertyz naukowych wykonanych przez instytuty i szkoły wyższe) oraz **Rozprawy doktorskie i habilitacyjne** (ponad 27 tys. rekordów zawierających personalia osób, którym nadano tytuł naukowy doktora i doktora habilitowanego oraz informacje dotyczące tematu pracy, promotora, recenzentów i miejsca nadania tytułu). Na stronie również informacje na temat instytucji naukowych, ludzi nauki oraz programu stypendialnego NATO.

www.loc.gov – serwis Library of Congress, który stanowi ogromne archiwum dokumentów z historii i kultury Stanów Zjednoczonych (archiwum prasowe). Internetowa czytelnia daje możliwość znalezienia kompletnych informacji na temat państw świata (historia, geografia, gospodarka). Jest dział poświęcony książce na świecie, stanowiący swego rodzaju ranking najlepszych tytułów, np. w roku 1999 w dziale dotyczącym Polski widnieje Zbigniew Herbert z ostatnim tomikiem poezji. Strona umożliwia obejrzenie różnych ekspozycji on-line dotyczących różnych krajów i tematyki np. *Skarby francuskiej Biblioteki Narodowej*. Istnieje możliwość zapoznania się z materiałami wideo na temat wydarzeń międzynarodowych, dostępne są bazy danych zawierające przepisy prawne z różnych krajów, specjalistyczne katalogi, książki i gazety w formie cyfrowej. Biblioteka Kongresu ma także na stronie internetowej coś dla dzieci. Są to informacje o świecie podane w formie ciekawych gier i różnego rodzaju quizów.

Turystyka – Podróże – Wypoczynek

www.wakacje.pl – polska strona prezentująca oferty biur podróży w różnych kategoriach: obiekty noclegowe, wypożyczalnie sprzętu, wycieczki, są tu również relacje z podróży. Informacje przydatne głównie przy okazji planowania urlopu czy też weekendu.

www.urlop.com.pl – polski serwis prezentujący poradniki turystyczne, informacje o miejscach, które warto zobaczyć oraz relacje i reportaże z różnych wypraw. Przydatne są linki do witryn krajowych biur turystycznych, ośrodków agroturystycznych i miejsc noclegowych. Dla niezdecydowanych propozycje wyjazdów weekendowych.

www.turystyka.wp.pl – serwis prezentujący informacje o atrakcyjnych miejscach wypoczynkowych w Polsce i na świecie, oferty turystyczne, adresy ośrodków informacji turystycznej i schronisk młodzieżowych, jak również aktualne dane o sytuacji na przejściach granicznych, cenach paliw i opłatach drogowych przedstawione w vademecum turysty. Udostępniany jest także kalkulator walutowy. Bardzo dużo odsyłaczy, które dostarczają wielu cennych informacji i pozwalają na korzystanie z przewodników serii „Lonely Planet” po świecie. Oferty przewoźników, propozycje tanich połączeń lotniczych.

www.lato.pl – szczególnie przydatny dla tych, którzy chcą wypoczywać w Polsce. Prezentuje różnorodne formy wypoczynku, z których można korzystać przez cały rok bez względu na pogodę. Zamieszczono dane ośrodków turystycznych, agroturystycznych, pensjonatów, kwater prywatnych. Są również propozycje dla zainteresowanych spędzeniem urlopu w schronisku, domku letniskowym, leśniczówce, apartamencie czy sanatorium. Specjalne strony umożliwiają zapoznanie się ze szczególnie atrakcyjną ofertą miesiąca.

www.podroze.pl – strona miesięcznika *Podróże*. Informacje o piśmie, warunkach prenumeraty, bogate archiwum, pełne teksty publikowanych na łamach miesięcznika artykułów, rozbudowany system linków.

www.turystyka.onet.pl – serwis turystyczny stworzony w oparciu o bazy danych wydawnictwa Pascal. Informacje dostępne na stronie pozwolą zorganizować wyprawę w Alpy, wyjazd do największych światowych stolic, czy weekendowy wypad na Mazury. Informacje z kraju i ze świata, relacje z wypraw, vademecum podróżnika. Korzystając z serwisu można kupić lub wymienić sprzęt sportowy, znaleźć kompana na wyprawę, czy nocleg. Oferty biur podróży, przewoźników, kompanii lotniczych. Serwis dostarcza kompletnej informacji o kilkudziesięciu krajach świata, turystyczna baza danych ułatwi zaplanowanie i zorganizowanie wypoczynku. Dostępne są również przewodniki wydawnictwa Pascal, poza tym oferty biur podróży, porady, dyskusje, galeria fotografii, aukcje i dziesiątki innych cennych informacji przydatnych każdemu turyście.

pascal.ontet.pl/gopr – serwis redagowany wspólnie przez Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe i Onet, którego zadaniem jest promowanie bezpiecznego odpoczynku w górach. Informacje o GOPR, pierwszej pomocy, vademecum turysty (informacje o zagrożeniach), serwis pogodowy, rubryki: gdzie na narty i gdzie na snowboard + instruktaż jazdy, galeria fotografii.

www.autostop.digimer.pl – serwis dla amatorów podróży autostopem, zawiera informacje na temat bezpieczeństwa w trakcie jazdy, mapy, vademecum autostopowicza, informacje o oferowanych i poszukiwanych miejscach w samochodach na różnych trasach oraz propozycje dla potencjalnych współtowarzyszy podróży.

www.artoftravel.com – angielskojęzyczny serwis o tym, jak zwiedzić Europę a najlepiej świat nie wydając więcej niż 25 \$ dziennie. W niektórych miejscach to rzeczywiście duża sztuka!

www.arab.net – angielskojęzyczna strona prezentująca historię, geografie i kulturę krajów arabskich. Cenne informacje na temat transportu, przyrody, zwyczajów oraz warunków wjazdu na terytorium poszczególnych państw. Ciekawe przewodniki, mapy, zdjęcia oraz linki.

www.gonomad.com – angielskojęzyczny serwis pomocny wszystkim, którzy chcą zwiedzić ciekawe miejsca na całym świecie. Rozbudowany system linków pomoże w znalezieniu miejsca hotelowego, biletu lotniczego lub ciekawych ofert biur podróży. Bardzo dużo informacji pomocnych przy organizowaniu wyjazdu wakacyjnego czy wyprawy na własną rękę. Jest dział poświęcony kobietom w podróży, informacje o wizach. Mnóstwo ciekawostek ze świata i vademecum turysty ze wskazówkami, jak się zachować w różnych sytuacjach, szczególnie w krajach innego kręgu kulturowego.

www.orientalarchitecture.com – angielskojęzyczna strona poświęcona historycznej architekturze orientalnej, zawiera opisy obiektów ilustrowane ponad pięcioma tysiącami fotografii. Obiekty pogrupowano według krajów, w których się znajdują, prezentowane jest między innymi Zakazane Miasto w Pekinie, świątynie Angkor Wat i Angkor Thom w Kambodży, Taj Mahal w Indiach i wiele, wiele innych. Można obejrzeć także posągi Buddy, które znajdowały się w Afganistanie, ale niestety zostały zniszczone przez talibów w 2001 r.

www.maps.com – internetowa księgarnia z mapami, atlasami i planami miast. Oferuje także przewodniki w tradycyjnej formie książkowej oraz wszelkiego rodzaju literaturę podróżniczą.

www.allnepal.com – angielskojęzyczna strona prezentująca możliwości trekkingowe w Nepalu, Bhutanie, Indiach i Tybecie. Opisy tras ilustrowane zdjęciami.

www.tibettours.com – angielskojęzyczna strona podająca informacje o geografii i historii Tybetu, są również mapy, propozycje wycieczek oraz opisy tras.

www.goabroad.com – angielskojęzyczny serwis dla wszystkich turystów, chociaż szczególnie adresowany do podróżnika-studenta. Adresy ambasad na całym świecie, informacje o możliwości podjęcia nauki za granicą, wyszukiwarka adresów hoteli, schronisk, szczegółowe informacje o biletach lotniczych, kolejowych, są również informacje o pracy za granicą dla studentów.

www.comlab.ox.ac.uk/archive/other/museums.html – angielskojęzyczna strona poświęcona muzeom i ekspozycjom z całego świata. Bardzo szeroko rozbudowane linki dają kompletną informację o wystawach i muzeach świata. Teksty o muzeach w poszczególnych krajach na ogół w językach narodowych (i dodatkowo angielski, niemiecki). Katalog stron muzeów wirtualnych i rzeczywistych oraz biblioteka wirtualna.

Sport

www.pzpn.pl – oficjalny serwis Polskiego Związku Piłki Nożnej. Dużo aktualnych informacji o reprezentacji narodowej i rozgrywkach piłkarskich w Polsce. Serwis stanowi też wiarygodne źródło informacji o piłkarzach, zespołach oraz meczach, które przeszły do historii polskiej piłki nożnej.

www.pilkanozna.pl – polski serwis internetowy tygodnika *Piłka nożna* adresowany do kibiców tej dyscypliny sportu, stanowi atrakcyjne uzupełnienie tradycyjnego magazynu. Pozwala śledzić online wyniki rozgrywek ligi angielskiej, hiszpańskiej, niemieckiej, włoskiej i oczywiście polskiej.

www.pza.org.pl – strona Polskiego Związku Alpinizmu prezentuje historię organizacji, przepisy prawne, aktualności oraz nowy numer czasopisma *Taternik*. Dużo informacji o kursach, szkoleniach, wyprawach. System odsyłaczy pozwala dotrzeć do innych stron poświęconych tej tematyce na całym świecie. Informacje o taternictwie jaskiniowym, materiały szkoleniowe, galeria oraz filmy i animacje. Relacje z wypraw i wycieczek ilustrowane zdjęciami.

www.adrenalina.onet.pl – polski serwis poświęcony sportom ekstremalnym. Informacje dotyczące dyscyplin sportowych uprawianych na ziemi (alpinizm, speleologia, rolki, rowery, wspinaczka, motosport), w powietrzu (baloniarstwo, bungee, parolotnictwo, lotnictwo) i wodzie (żagle, kajakarstwo górskie). Informacje o rajdach przygodowych, wyprawach, sylwetki sławnych ludzi (m. in. Marek Kamiński, Wanda Rutkiewicz, Andrzej Zawada), relacje z wypraw, galeria, aukcje.

www.sports.pl – polska witryna działająca pod patronatem wydawcy *Przeglądu Sportowego* i *Tempa* prezentuje aktualne informacje dotyczące piłki nożnej, żużla i sportów motorowych oraz sportów zimowych i gier zespołowych.

www.republika.pl/olimpiada/Start.htm – polski serwis poświęcony igrzyskom olimpijskim od 1896 do 2000, zamieszczono również informacje o zimowych zmaganiach w 2002 roku. Dostępne biografie polskich uczestników olimpiad, opisy igrzysk letnich i zimowych, ciekawostki, dyskusje, krótkie filmy, mini-quiz oraz szczególnie cenne – tabelaryczne zestawienia osiągnięć i rezultatów uczestników zawodów. Można znaleźć informacje o i olimpijskich dyscyplinach sportu.

www.cos.pl/sw/ – na tej stronie można znaleźć wybrane teksty publikowane w miesięczniku *Sport Wyczynowy*, warunki prenumeraty oraz informacje dla zainteresowanych publikacją własnych prac na łamach tego czasopisma.

www.worldsport.com – angielskojęzyczny serwis sportowy zawierający aktualne informacje dotyczące 90 dyscyplin sportu, poza tym kalendarz rozgrywek, zapowiedzi imprez sportowych, tabele wyników, bardzo obszerne archiwum.

www.fifa2.com – angielskojęzyczna witryna jednej z najpotężniejszych federacji sportowych na świecie, Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej FIFA. Serwis prezentuje informacje na temat organizacji i jej struktury oraz niezwykle dużo aktualnych i wiarygodnych wiadomości ze świata sportu. Na stronie znajdują się również kalendarze rozgrywek piłkarskich w poszczególnych federacjach na wszystkich kontynentach świata.

www.nba.com – angielskojęzyczna oficjalna strona profesjonalnej ligi koszykówki NBA (National Basketball Association) oferuje fanom tej dyscypliny sportu wiele informacji. Zawiera: aktualności ze świata koszykówki, portrety koszykarzy, wywiady, analizy meczów, różnorodne statystyki, harmonogram spotkań oraz filmy wideo z najlepszymi akcjami.

www.skicentral.com – angielskojęzyczny serwis będący rejestrem kilku tysięcy stron związanych z narciarstwem. Komunikaty o opadach śniegu, witryny dla amatorów snowboardu, informacje o noclegach, przeglądy nadchodzących imprez w zimowych kurortach na całym świecie.

www.sailingindex.com – angielskojęzyczny katalog linków do stron o tematyce żeglarskiej, wśród których są między innymi witryny organizatorów imprez wyczynowych i klubów sportowych, biuletyny poświęcone regatom, strony dostawców sprzętu, komunikaty meteorologiczne oraz propozycje rejsów wycieczkowych.

Medycyna – Rehabilitacja

www.resmedica.pl – polski internetowy serwis medyczny, zawierający omówienie poszczególnych schorzeń i teksty artykułów na ten temat, nowości naukowe z kraju i świata, podręczne vademecum medycyny, bardzo rozbudowane linki.

www.bioterapia.pl – serwis medycyny naturalnej, zawierający informacje na temat aromaterapii, akupunktury, ziołolecznictwa, zdrowej żywności. Strona prezentuje także nowości naukowe, aktualności, porady, literaturę, encyklopedię i przegląd prasy.

www.medycynasportowa.pl – serwis zawierający informacje na temat urazów i schorzeń towarzyszących wyczynowemu uprawianiu sportu, a także zagadnienia z dietetyki, dopingu w sporcie, psychologii sportu, etyki. Strona zawiera aktualności, informacje o sympozjach, kongresach, konferencjach, bardzo dużo linków, dostępne są tu również słowniki tematyczne.

www.rehabilitacja.pl – największy polski serwis z tej dziedziny, bardzo rozbudowany system odsyłaczy (197) również do pokrewnych dyscyplin. Problematyka: schorzenia, ośrodki badawcze, rehabilitacja sportowa, urządzenia pomocnicze, organizacje pozarządowe, producenci sprzętu rehabilitacyjnego, imprezy rehabilitacyjne, refundacje i dofinansowania, sport niepełnosprawnych, bariery architektoniczne i wiele innych. Strona prezentuje również aktualności.

www.rehmed.pl – strona czasopism *Rehabilitacja Medyczna* i *Ból*, zawiera informacje dotyczące prenumeraty oraz warunków zamieszczania prac i tematyki artykułów opublikowanych w wydanych numerach, są również spisy treści ostatnich zeszytów.

www.borgis.pl/czytelnia/index.html – strona prezentująca pełne teksty artykułów zamieszczanych w następujących czasopismach: *Medycyna Rodzinna*, *New Medicine*, *Nowa Medycyna*, *Nowa Pediatria*, *Postępy Nauk Medycznych*, *Prawo i Medycyna*, *Anaesthesiology Intensive Therapy*. Czytelnia jest sukcesywnie aktualizowana.

www.mp.pl/hipokrates – strona czasopisma *Medycyna Praktyczna* z serwisem medycznym *Hipokrates*. Zawiera bardzo rozbudowany system linków, bazy danych, przegląd nowości, aktualności. Odsyłacze umożliwiają wejście do bibliotek medycz-

nych w Polsce, Australii, Kanadzie, Niemczech, USA, Wielkiej Brytanii i innych krajach. Linki pozwalają dotrzeć do medycznych czasopism polskich i zagranicznych (tytuły w układzie alfabetycznym w ramach dyscyplin, w przypadku czasopism polskich – charakterystyka, omówienie tematyki, adres internetowy, warunki prenumeraty; w przypadku czasopism zagranicznych dodatkowo możliwości przeglądania poszczególnych tytułów i wyszukiwania artykułów na wybrany temat). Na stronie dostępne są również bazy danych *Medycyny Praktycznej*, specjalistyczne serwisy z różnych nauk medycznych adresowane do lekarzy. Szczególnie cenna jest możliwość bezpłatnego przeszukiwania największej bazy piśmiennictwa medycznego *MEDLINE* stworzonej przez National Library of Medicine w USA. Baza zawiera ponad 11 milionów rekordów pochodzących z 4,5 tysiąca czasopism wydawanych w 70 krajach świata, jest aktualizowana raz w tygodniu.

www.physsportsmed.com – angielskojęzyczna strona poświęcona problemom klinicznej medycyny sportu. Zawiera wiadomości konferencyjne, aktualności i wiele linków, za pośrednictwem których można znaleźć ciekawe informacje, np. oficjalną stronę Międzynarodowej Federacji Medycyny Sportu. Dostępne są tu pełne teksty artykułów (format PDF) publikowanych w nieperiodycznym piśmie *The World of Sports Medicine* wydawanym przez The International Federation of Sports Medicine od 1999 roku.

www.nlm.nih.gov – angielskojęzyczna wirtualna biblioteka medyczna prezentująca dzieje medycyny (między innymi manuskrypty w formie cyfrowej, choćby *Canon medicinae* Awicenny datowany na XIV wiek, są także dokumenty jeszcze wcześniejsze), informacje na temat zdrowia, artykuły z ponad 4,5 tysiąca pism biomedycznych. Dostępne są bazy danych z dziedziny toksykologii, indeks substancji szkodliwych i informacje na temat ich oddziaływania na człowieka.

www.sportsmedicine.com – angielskojęzyczna strona, na której można znaleźć opisy najczęściej spotykanych urazów i kontuzji np. wśród lekkoatletów. Informacje na temat anatomii, funkcjonowania poszczególnych zespołów mięśniowo-kostnych, opisy ćwiczeń rehabilitacyjnych zalecanych przy omawianych urazach.

www.cjsportmed.com – angielskojęzyczna strona pisma zajmującego się medycyną sportu. Dostępne artykuły z tej tematyki (np. *Paraliż jako wynik wypadków podczas uprawiania sportu i nurkowania* lub *Urazy wśród kobiet uprawiających hokej na lodzie*), są również bazy danych, niestety korzystanie z tych zasobów jest płatne.

Serwisy internetowe nie mogą być (przynajmniej na razie) traktowane jako jedyne lub najważniejsze źródła wiadomości, nadal naszą podstawową lekturą pozostaną dokumenty drukowane. Jednak łatwość dostępu do informacji i przyjazny dla użytkownika sposób jej prezentowania zyskują dla World Wide Web coraz to nowych zwolenników, tak, że trudno już sobie wyobrazić, by Internet zniknął z naszego życia. Starajmy się jednak wykorzystać możliwości, jakie nam daje ta komputerowa technologia z jak największym pożytkiem dla siebie i swojego rozwoju.

Literatura:

1. Dobrowolski Z.: *Internet i biblioteka*. Warszawa 1998
2. Kennedy A. J.: *Internet*. Bielsko-Biała 2000
3. Nicholas D., Dobrowolski Z.: *Informacyjny gracz: nowa koncepcja użytkownika Informacji*. Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej 2001 nr 1-2
4. Nicholas D., *Ocena potrzeb informacyjnych w dobie Internetu*. Warszawa 2001
5. *Przewodnik po stronach WWW*. Enter 2000 nr 5 Dodatek specjalny
6. *Twoje najlepsze strony WWW*. Enter 2001 nr 6 Dodatek specjalny

¹ Kennedy A.J., *Internet*. Bielsko-Biała 2000 s. 269.

² Nicholas D., *Ocena potrzeb informacyjnych w dobie Internetu*. Warszawa 2001 s. 85.

³ Nicholas D., Dobrowolski Z., *Informacyjny gracz: nowa koncepcja użytkownika informacji*. Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej 2001 nr 1-2 s. 4-7.

⁴ Tamże, s. 6.

INFORMACJE

Konferencje naukowe, sympozja, kongresy – rok 2002, 2003, 2004

I. Konferencje w Akademiach Wychowania Fizycznego, planowane na rok 2002

(oprac. na podstawie stron internetowych AWF).

AWF Kraków (pełna informacja pod adresem: <http://www.awf.krakow.pl/jubil/index.htm>)

15–11 listopada 2002, Kraków

„Osiągnięcia, możliwości i perspektywy poznawcze i aplikacyjne nauk o kulturze fizycznej”

Informacje: prof. dr hab. Henryk Grabowski, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

AWF Wrocław (pełna informacja pod adresem: <http://www.awf.wroc.pl/>)

29–30 listopada 2002, Wrocław

IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kształcenie i wychowanie w reformowanej szkole”

Temat konferencji: „Uczeń w świecie reformującej się szkoły i perspektyw życia społecznego”

Szczegółowe informacje również w gablotce w Bibliotece Głównej.

II. Pozostałe konferencje w Polsce

(oprac. na podstawie czasopisma „*Rehabilitacja*” 2001, nr 4 oraz „*Fizjoterapia Polska*” 2002, nr 1.)

18–20 października 2002, Wrocław

IX Sympozjum Naukowe Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji

Informacje: Komitet Organizacyjny

Specjalistyczny Rehabilitacyjno-Ortopedyczny ZOZ

ul. Poświęcka 8, 51-128 Wrocław

tel.: (71) 352 76 61 wew. 253, fax.: (71) 352 94 00

22–24 października 2002, Kraków

9th Instructional Course Lectures of EFORT

Informacje: Prof. Edward Czerwiński, ul. Kopernika 19 a, 31-501 Kraków, tel. (12) 430-32-20,

e-mail: office@physio.at

Internet: <http://www.efort.pl>

III. Konferencje na świecie

(oprac. na podst. „*Annals of Tourism Research*” 2002, vol. 29, nr 3, „*Annals of Human Biology*” 2002, t. 29 nr 4, „*Adapted Physical Activity Quarterly*” 2002, vol. 19, nr 2, „*Fizjoterapia Polska*” 2002, vol. 2, nr 1, „*Gait & Posture*” 2002, vol. 15, nr 3, „*International Journal of Physical Education*” 2001, vol. 38. nr 4, vol. 39 iss.1, „*International Journal of Sport Psychology*” 2001, vol. 32, nr 3 i 4., 2002 vol. 33 nr 2, „*Journal of Travel & Tourism Marketing*” 2001, Vol. 10, nr 1, „*Rehabilitacja Medyczna*” 2001, t. 5, nr 4, „*Die Rehabilitation*”, 2001, Jg. 40 nr 3, 4, 5, „*Sportwissenschaft*” 2001 Jg. 31 nr 4.

05–06 października 2002, Hong Kong, (Chiny)

Health Promotion, Wellness and Leisure: Major Components of Quality of Life

Informacje: Secretariat, International Sports Conference, dr Stephen Hui Research Centre, NAB210, 2/F David C. Lam Building, Shaw Campus, Hong Kong Baptist University, Kowloon Tong, Hong Kong, China

8–12 października 2002, Miami, Floryda (USA)

Annual Conference, National Academy of Neuropsychology

Informacje: dr Alexander I. Tröster, Program Chair, University of Washington School of Medicine, Psychiatry and Behavioral Science, Box 356 560, Seattle, Washington, 98195 –6560, USA

tel. (+1 206) 685-4035, fax: (+1 206) 221 5130,

e-mail: atroster@u.washington.edu

22–25 października 2002, La Coruña (Hiszpania)

AISEP Congress 2002

Informacje: INEF Galicia (University of La Coruña)
C/Avda. Che Guevara 121, Pazos - Liãns, 15179 (Oleiros) La Coruña,
tel. + 34 981 167 000 (Ext. 4046), fax: +34 981 167 048,
e-mail: inef@udc.es, gabrielt@udc.es, maglez@udc.es
Internet: www.udc.es/inef

27–30 października 2002, Arnhem (Holandia)

9th World Sport for All Congress 2002

Informacje: Netherlands Olympic Committee, Netherlands Sports Confederation NOC*NSF, World Sport for All Congress 2002, PO Box 302, 6800 AH Arnhem - The Netherlands,

tel. +31.26.4834502; fax +31.26.483444,

e-mail: SfA2002@noc-nsf.nl

Internet: www.SfA2002.nl

październik/listopad 2002, Eastbourne (Anglia)

Tourism and the Natural Environment: Interrelationships, Impacts and Management Issues.

Informacje: Valerie Hamber, School of Service Management, University7 of Brighton,

Eastbourne BN20 7UR, United Kingdom
tel: +44 1273 643633, fax: +44 1273 643619,
email: vnh@bton.ac.uk

10–14 listopada 2002, Miami, Floryda (USA)

7th International Congress of Parkinson's Disease and Movement Disorders.

Informacje: Polskie Stowarzyszenie Chorych na Chorobę Parkinsona
ul. Jodkowa 22/1, 02-907 Warszawa
tel.: (22) 22 42 1331

14–17 listopada 2002, Glücksburg (Niemcy)

Glücksburger Auxologie-Tage der Deutschen Gesellschaft für Auxologie

Informacje: Priv. Doz. Dr Michael Hermanussen, Aschauhof 3, 24340 Altenhof, Germany.
tel.: +49 (0) 4351-41738,
e-mail: hermanussen.aschauhof@t-online.de

20–24 listopada 2002, Hyatt Regency, New Orleans (USA)

101st Annual Meeting of the American Anthropological Association: Theme: (UN)Imaginable Futures: Anthropology Face the Next 100 Years

Informacje: Deborah Heath, Dept of Sociology and Anthropology, Lewis and Clark C.,
Portland, Oregon, OR 97219.
e-mail: heath@lclark.edu.

20–23 listopada 2002, Caracas, Venezuela

III Hispano-American Congress on Health and Clinical Psychology

Informacje: tel/fax: (+58) 212-5713060,
e-mail: apicsavenezuela@supercable.net.ve; apicsa@attglobal.net
Internet: http://www.Apicsa.com/congreso_c

27–30 listopada 2002, Wiedeń (Austria)

European Congress on Prevention of Diseases through Physiotherapy

Informacje: Austrian Physiotherapists' Association (OePV)
Koestlergasse 1/29, A-1060 Vienna, Austria
tel.: (+43 1) 587 99 51, fax: (+43 1) 587 99 51 30
e-mail: office@physio.at, office@proconference.at

2003, Washington, (USA)

Gait and Clinical Movement Analysis Society 8th Annual Meeting 2003

Informacje: Freeman Miller, M. D., Alfred I. Dupont Institute, Washington, Delaware, USA.
1600 Rockland Rd., P.O. Box 269, Willmington, DE 19899
tel: +1-302-651-5921
fax: +1-302-651-5951
e-mail: miller@me.udol.edu

2003, Seul (Korea Południowa)

The 4th International Congress of Asian Pacific Association of Sport Psychology.

Informacje: Myungwoo Han; Sun Moon University
e-mail: mwhan@sunmoon.ac.kr

2003, León (Hiszpania)

IX National congress of the Psychology of Physical Activity and Sport.

Informacje:

Internet: www.fepd.inefc.es

5–7 luty 2003, Genewa (Szwajcaria)

Second Global Summit of Peace Through Tourism

Informacje: e-mail: summit@together.net, scottm@wttc.org,

Internet: www.iipt.org,

kwiecień 2003, Lizbona (Portugalia)

5th World Congress on Science and Football

Informacje: Dr J. Cabri, Faculty of Human Movement - Technical University of Lisbon,

Estrada da Costa, Cruz Quebrada, 1495-688 Cruz Quebrada

e-mail: Jcabri@fmh.utl.pt

Internet: <http://www.fmh.utl.pt/wcsf/>

27–30 kwietnia 2003, Buenos Aires, (Argentyna)

Xth International Congress of Auxology: Meeting of the International Association for Human Auxology – IAHA

Informacje: Dr H. Lejarraga, Organizing Institution: Sociedad Argentina de Pediatría,

Coronal Diaz 1971/75, (1425), Ciudad de Buenos Aires, Argentina

tel.: +54 11 4821-8612, fax: +54 11 4827 -0600,

e-mail: congresos@sap.org.ar.

Internet: <http://www.sap.org.ar/auxology2003/indexe.htm>

5–12 lipca 2003, Florencja, (Włochy)

International Union of Anthropological and Ethnological Sciences, XV ICAES: Humankind/Nature Interaction: Past, Present, and Future

Informacje: Prof. B. Chiarelli, Institute of Anthropology, University of Florence, Via del

Proconsolo 12-50121 Firenze (Italy)

tel.: 00 39 055 2398065, fax: 00 39 055 283358,

e-mail: secretariat@icaes-florence2003.com.

Internet: <http://www.icaes-florence2003.com>.

22–27 lipca 2003, Kopenhaga (Dania)

11th European Congress of Sport Psychology

Informacje: Majbrit Boystrup; DK-2200 Copenhagen N; Denmark

tel: +45 35320811, fax: + 45 35320870

e-mail: mboystrup@ifi.ku.dk

Internet: www.ifi.ku.dk/fepsac/

4–7 sierpnia 2003, Seul, (Korea Południowa)

14th International Symposium for Adapted Physical Activity

Informacje: dr Yang Ja Hong, Physical Education College of Ewha Woman's University,

11-1, Dachyun-dong, Seodaermoon gu, 120-750, Seoul, South Korea.

tel: 02-3277-2579, fax:02-3277-2846

e-mail: yjhong@ewha.ac.kr

Internet: <http://home.ewha.ac.kr/~isapa>

11–16 sierpnia, Loughborough (Anglia)

International Society for Aging and Physical Activity, 6th World Congress on Aging and Physical Activity: „A Celebration of Active Aging and Diversity”

Informacje: Bob Laventure, tel. +44 (0) 2476 741143,

e-mail: bob.laventure@ntworld.com.

Internet: www.isapa.org.

9–11 grudnia 2003, Hamilton (Nowa Zelandia)

Taking Tourism to the Limits

Informacja: Chris Ryan, Waikato Management School, The University of Waikato, Hamilton, New Zealand,

tel: +64 7 838 4948, fax +64 7 838 4250,

e-mail: caryan@mngt.waikato.ac.nz

2004

17–21 listopada 2004, San Francisco (USA)

103rd Annual Meeting of the American Anthropological Association

Informacje: dr N.G. Norgan, Annals of Human Biology, Dept of Human Sciences, Loughborough University, Loughborough, Leics LE11 3TU, United Kingdom

e-mail: annals@lists.lboro.ac.uk

Oprac. Elżbieta Budkiewicz

Biblioteka Główna AWF w Krakowie na stronach internetowych

Zachęcamy do odwiedzania strony internetowej naszej Biblioteki pod adresem:
<http://www.awf.krakow.pl/>. Z menu należy wybrać: **Biblioteka Główna**.

Tutaj zamieszczono kolejne linki:

- Informacje ogólne (historia, katalogi, udostępnianie zbiorów)
- Struktura Biblioteki (oddziały, kontakty, e-mail)
- Wykaz czasopism prenumerowanych. Tutaj znajdują się:
 - Lista czasopism prenumerowanych w Bibliotece AWF w Krakowie, w tym czasopism polskich i zagranicznych (dostępnych również on-line), z linkami do baz bibliograficznych o zawartości niektórych tytułów czasopism.
 - Lista czasopism zagranicznych prenumerowanych przez wszystkie biblioteki Akademii Wychowania Fizycznego w Polsce, z podaniem lokalizacji i typu dostępu.
- Wykaz nowych nabytków, wprowadzonych w ostatnim kwartale do zbiorów bibliotecznych
- Bazy danych (bazy dostępne on-line oraz udostępniane w Oddziale Informacji Naukowej)
- Wydawnictwa własne (Biuletyn Informacyjny Biblioteki Głównej, zestawienia bibliograficzne) - pełne teksty.
- Warto zajrzeć
 - Akademię Wychowania Fizycznego w Polsce
 - Biblioteki w Krakowie
 - Inne biblioteki
 - Inne adresy:
 - Lista Filadelfijska czasopism,
 - Ranking polskich czasopism naukowych KBN,
 - Lista polskich czasopism elektronicznych,
 - Informacja o planowanych konferencjach, sympozjach, kongresach naukowych,
 - Angielsko-polski słownik internetowy Leksyka.
- Regulaminy: Wypożyczalni, Wypożyczalni Międzybibliotecznej, Regulamin Czytelni, Regulamin Oddziału Informacji Naukowej
- Ogłoszenia Biblioteki

Oprac. Renata Mroczek

Komputerowe bazy danych

Bazy danych dostępne on-line
(<http://www.awf.krakow.pl/> dalej: Biblioteka Główna,
link: Bazy danych

Własne bazy danych dostępne on-line (ogólnie dostępne)

- **Katalog czasopism Biblioteki Głównej AWF w Krakowie** – zawiera informacje o wszystkich czasopismach polsko- i obcojęzycznych znajdujących się w zbiorach Biblioteki.
- **Publikacje pracowników AWF w Krakowie** – zawiera informacje o publikacjach pracowników AWF w Krakowie. Baza w trakcie opracowania.
- **Zawartość wybranych wydawnictw (w tym czasopism) ze zbiorów Biblioteki Gł. AWF w Krakowie** – zawiera informacje o publikacjach z wybranych prac zbiorowych i artykułów z wydawnictw ciągłych, znajdujących się w zbiorach Biblioteki Gł. AWF w Krakowie. Zakres tematyczny to szeroko pojęty sport, teoria sportu, dyscypliny sportowe, kultura fizyczna, wychowanie fizyczne, fizjologia sportu, antropologia, anatomia, motoryczność, sprawność fizyczna, trening, nauczanie, psychologia sportu, biomechanika, medycyna sportu, rehabilitacja, turystyka, rekreacja.
- **Bibliografia prac doktorskich, magisterskich i licencjackich obronionych w AWF w Krakowie** – zawiera opisy bibliograficzne ww. prac obronionych w AWF w Krakowie. Opracowywana na podstawie streszczeń dostarczanych przez autorów. W zbiorach Biblioteki znajdują się tylko prace doktorskie. Prace magisterskie i licencjackie przechowywane są w archiwum Uczelni.

Inne bazy danych dostępne on-line (ogólnie dostępne)

- **Pub Med. (MEDLINE)**: serwis National Library of Medicine (USA), dostęp do informacji z zakresu nauk medycznych i biomedycznych, większość opisów zawiera abstrakty: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov>
- **Bibliograficzna Baza Komputerowa SPORT** (Biblioteka Główna AWF Poznań): <http://biblioteka.awf.poznan.pl/isis/zb.htm> lub <http://biblioteka.awf.poznan.pl/bib/index.htm>
- **Publikacje Pracowników AWF w Poznaniu**: <http://klio.awf.poznan.pl/bp/>
- **Publikacje Pracowników Instytutu Wychowania Fizycznego z siedzibą w Gorzowie Wlkp**: <http://klio.awf.poznan.pl/bg/>
- **Bibliografie**: publikacji pracowników AWF we Wrocławiu i zawartości wybranych czasopism gromadzonych przez Bibliotekę Główną AWF we Wrocławiu: <http://bg.awf.wroc.pl/>
- **Bazy danych Biblioteki AWF w Gdańsku** – bibliografia publikacji prac pracowników AWF w Gdańsku

Opisy bibliograficzne za lata 1970-1999: <http://www.awf.gda.pl/~expertus/i/>

Opisy bibliograficzne od roku 2000: <http://www.awf.gda.pl/~expertus/e/>

- **Polska Bibliografia Lekarska** – zawiera informacje o polskim piśmiennictwie medycznym od 1979 r., baza aktualizowana co kwartał: <http://www.gbl.waw.pl/>
- **Bazy Biblioteki Narodowej** (m.in. książki polskie od roku 1978 r., artykuły z czasopism polskich od roku 1996, Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych, Centralny Katalog Czasopism Polskich): <http://193.59.172.222/wykaz.htm>
- **Bibliografia Geografii Polskiej** – zawiera informacje o literaturze z zakresu geografii Polski i świata, ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, kartografii: <http://www.cbgios.pan.pl/>
- **Bazy Ośrodka Przetwarzania Informacji (OPI):** <http://www.opi.org.pl/>
Rozprawy Doktorskie i Habilitacyjne – ponad 27900 rekordów dot. autorów prac, tematu, miejsca uzyskania stopnia naukowego, recenzentów, promotorów,
Badania Naukowe SYNABA – ponad 140000 sprawozdań z prac naukowo-badawczych, rozwojowych, rozpraw doktorskich i habilitacyjnych oraz ekspertyz naukowych (od 1984 r.)
- **Baza Pedagog** opracowana przez Uniwersytet Opolski: <http://book.uni.opole.pl/pedagog/index.html>

Bazy danych dostępne on-line z komputerów uczelnianych

EBSCOhost Web: <http://search.epnet.com> lub <http://search.global.epnet.com>.

Serwis obejmuje:

Academic Search Premier : baza wielodzielnicowa, dostęp do informacji z zakresu nauk społecznych, pedagogiki, edukacji, informatyki, nauk medycznych i biomedycznych. Opisy zawierają abstrakty, a do większości dołączone są pełne teksty artykułów (w tym z ok. 500 czasopism medycznych).

Clinical Reference Systems: baza obejmuje następujące dziedziny: medycyna sportowa, zdrowie dzieci, kobiet, osób starszych. Liczy ok. 7000 artykułów, udostępnia powiązania z pełnymi tekstami, wiele z nich zawiera materiały ilustracyjne.

MEDLINE: baza z zakresu nauk medycznych i biomedycznych, obejmuje opisy prac od 1966 r., większość opisów zawiera abstrakty, a część udostępnia powiązania z pełnymi tekstami artykułów (od 1990 roku). (**Również: MEDLINE w systemie OVID**, baza udostępniana w ramach Biblioteki Wirtualnej ICM)

ERIC: baza z zakresu edukacji, wychowania, nauczania. Zawiera cytaty i abstrakty z ponad 980 czasopism, ok. 2200 pełnych tekstów.

Bazy danych udostępniane w Oddziale Informacji Naukowej (pok. 106)

- **BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI CZASOPISM** – bibliografia wydawana przez Bibliotekę Narodową w Warszawie. Baza zawiera opisy bibliograficzne artykułów z czasopism polskich.
Zakres tematyczny: wszystkie dziedziny wiedzy.
Zawartość: ponad 170 000 rekordów, baza aktualizowana na bieżąco.
Dobór i selekcja materiałów: wykazuje zawartość wszystkich ciągłych wydawnictw

naukowych, miesięczników i kwartalników społeczno-kulturalnych. W doborze artykułów stosuje się selekcję, pomija się akty prawne i orzecznictwo sądowe, felietony, doniesienia agencyjne itp., uwzględnia się wszystkie artykuły naukowe, problemowe, teksty literackie, zestawienia bibliograficzne.

W czasopiśmie naukowych ze stałych działów: kroniki, przeglądy zagranicznych czasopiśm, recenzje, listy do redakcji, wybierane są teksty obszerniejsze o wartości informacyjnej lub krytyczne.

- **PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY** – bibliografia wydawana przez Bibliotekę Narodową w Warszawie. Baza zawiera opisy bibliograficzne wydawnictw zwartych, dokumentów kartograficznych, nut i grafik.
Zakres tematyczny: wszystkie dziedziny wiedzy.
Zawartość: ponad 280 000 rekordów.
Zasięg chronologiczny: od roku 1980- aktualizowana na bieżąco.
- **SPORT-DISCUS** – kanadyjska baza, opracowywana przez Sport Information Resource Centre (SIRC), wydawana przez Silver Platter.
Zawartość: 450 000 opisów bibliograficznych ze streszczeniami.
Zasięg chronologiczny: od 1975 – bieżąco aktualizowana.
Zakres tematyczny: sport, teoria sportu, dyscypliny sportowe, wychowanie fizyczne, sprawność fizyczna, psychologia sportu, fizjologia, biomechanika, trening, nauczanie, rekreacja, wypoczynek. Zawiera abstrakty
- **ATLANTES** – hiszpańska baza danych, opracowywana przez Asociación Iberoamericana de Información Deportiva, wydawana przez Silver Platter.
Zawartość: ok. 7 000 opisów bibliograficznych. Zasięg chronologiczny: 1980-1996.
Zakres tematyczny: sport, teoria sportu, trening, zarządzanie, prawo i organizacje sportowe, sport masowy, infrastruktura i sprzęt sportowy, medycyna sportu, rekreacja, tauromachia.
- **CATALOGUE DU MUSÉE OLYMPIQUE** – francuskojęzyczna baza danych, zawierająca informacje o zbiorach Biblioteki Muzeum Olimpijskiego w Szwajcarii.
Zasięg chronologiczny: 1830-1996.
- **HERACLES** – francuska baza danych, opracowywana przez Institut National du Sport et de l'Education Physique (INSEP), wydawana przez Silver Platter.
Zawartość: 50 000 opisów bibliograficznych, 85% opisów zawiera streszczenia.
Zasięg chronologiczny: 1975-1997.
Zakres tematyczny: aktywność sportowa, administracja i zarządzanie w sporcie, fizjologia, psychologia sportu, socjologia sportu, biomechanika, wychowanie fizyczne, trening, historia sportu, urzędnicy sportowe i sprzęt sportowy, medycyna sportu, pedagogika sportu.
- **REHABILITATION & PHYSICAL MEDICINE** – jest to komputerowa wersja czasopisma abstraktowego Excerpta Medica Sec. 19. Rehabilitation & Physical Medicine, wydawana przez Elsevier Science B.V.
Zawartość: 150 000 opisów bibliograficznych ze streszczeniami (ponad 80% opisów posiada streszczenia).
Zasięg chronologiczny: od 1990 – aktualizowana na bieżąco.
Zakres tematyczny: wszystkie aspekty rehabilitacji w zaburzeniach somatycznych i umysłowych, fizjoterapia i inne metody terapii, rehabilitacja w aspekcie zawodo-

wym i edukacyjnym, wybrane zagadnienia z nauk biomedycznych, związane z rehabilitacją. Dodatkowo dołączane są opisy bibliograficzne z zakresu nauk pokrewnych, istotne dla tematyki bazy.

- **TOUR. LEISURE, RECREATION AND TOURISM – angielska baza danych opracowywana przez CAB International, wydawana przez Silver Platter.**

Zawartość: 50 000 opisów bibliograficznych, większość ze streszczeniami.

Zasięg chronologiczny: od 1976 - bieżąco aktualizowana.

Zakres tematyczny: wypoczynek, rekreacja, turystyka, środowisko, podróże, aspekty ekonomiczne, edukacyjne, marketingowe, socjologiczne turystyki, rekreacji i wypoczynku, zarządzanie w turystyce i rekreacji.

- **SPOLIT** – niemiecka baza danych, opracowywana przez Bundesinstitut für Sportwissenschaft w Kolonii.

Zawartość: ok. 130 000 opisów bibliograficznych ze streszczeniami.

Zasięg chronologiczny: 1993 - 2000.

Zakres tematyczny: szeroko pojęty temat sportu, teoria sportu, dyscypliny sportowe, fizjologia sportu, antropologia, anatomia, motoryczność, medycyna sportu, rehabilitacja, psychologia sportu, pedagogika, kultura fizyczna, wychowanie fizyczne, turystyka, rekreacja.

(Uwaga: – prenumerata nie jest kontynuowana).

- **SPOFOR** – niemiecka baza danych, opracowywana przez Bundesinstitut für Sportwissenschaft w Kolonii. Jest to baza informacyjna o projektach badawczych w dziedzinie sportu, prowadzonych w latach 1993-1996 na terenie Niemiec, Austrii, Szwajcarii. Zawiera informacje m. in. o instytucjach, osobach, metodach, kosztach i źródłach finansowania badań.

- **SPOMEDIA** – niemiecka baza danych, opracowywana przez Bundesinstitut für Sportwissenschaft w Kolonii.

Zawiera informacje o materiałach audiowizualnych z dziedziny sportu, z niemieckiego obszaru językowego.

Zasięg chronologiczny: 1996.

- **LIFE SCIENCE** – jedna z 7 edycji elektronicznej wersji **CURRENT CONTENTS**, anglojęzycznej bazy danych opracowywanej przez amerykańską firmę ISI Thomson Scientific w Filadelfii. Obejmuje opisy artykułów z 1374 czasopism. Tygodniowo przybywa ok. 4.500 rekordów, rocznie baza powiększa się o ok. 300 000 opisów obejmujących podstawowe dane o artykule (tytuł pracy, tytuł, rocznik i numer czasopisma, w którym jest ona zamieszczana, nazwisko autora wraz z jego adresem do korespondencji, słowa kluczowe) oraz abstrakt.

Zasięg chronologiczny: prenumerata od 1994 roku

Zakres tematyczny: fizjologia, farmakologia i toksykologia, badania nad nowotworami, neurologia i behawioryzm, biologia molekularna i genetyka, mikrobiologia, immunologia, biologia eksperymentalna, endokrynologia, żywienie, metabolizm, biologia komórki, chemia analityczna, kardiologia i hematologia, biochemia i biofizyka, zoologia, badania medyczne, zastosowania statystyki i komputerów w naukach medycznych.

- **SOCIAL AND BEHAVIORAL SCIENCE** – elektroniczna edycja jednej z części **CURRENT CONTENTS**, zawiera opisy artykułów z 1626 czasopism, rocznie przybywa ok. 100 000 rekordów obejmujących opis bibliograficzny pracy i jej krótkie streszczenie.

Zasięg chronologiczny: prenumerata od 2001 roku
Zakres tematyczny: rehabilitacja, antropologia, ekonomia, edukacja, ekologia, prawo, zarządzanie, nauki polityczne i administracja publiczna, psychiatria, psychologia, zdrowie publiczne, polityka socjalna, socjologia.

* * *

Dostęp do baz:	nieodpłatne	
Udostępnianie:	wtorek., czw., piąt.	godz. 9.00-14.00
	poniedziałek, środa	godz. 9.00-18.00
	sobota	godz. 9.00-13.00

* * *

UWAGA!

Przypominamy Czytelnikom o możliwości przesłuchiwania kaset do nauki języków obcych w Czytelni Ogólnej naszej Biblioteki.

WYKAZ NOWOŚCI WPROWADZONYCH DO ZBIORÓW BIBLIOTECZNYCH

Encyklopedie ogólne, informatyka, bibliotekoznawstwo i bibliografii

- Bezpieczeństwo informacji od A do Z* / red. Paweł Szczepaniak. – Warszawa, 2002. Sygn. P–29213
- Kozioł Ryszard, Dąbrowski Władysław R.: *Cybernetyka : dla słuchaczy Akademii Wychowania Fizycznego*. – Kraków, 2002. Sygn. 60170–60174
- Polskie bibliotekarstwo w perspektywie wejścia do Unii Europejskiej : materiały z ogólnopolskiej konferencji towarzyszącej Krajowemu Zjazdowi Delegatów SBP, Warszawa–Miedzeszyn, 8–9 czerwca 2001 r.* / red. t. Mieczysław Szyszko. – Warszawa, 2001. Sygn. 60061
- Poradnik komputerowy* / red. Michał Szklanowski. – Warszawa, 2002. Sygn. P–29214
- Ratajewski Jerzy: *Wprowadzenie do bibliotekoznawstwa czyli Wiedza o bibliotece w różnych naukach*. – Warszawa, 2002. Sygn. 60095
- Słownik języka baseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej. T. 1–2* / na podst. wyd. 3, oprac. przez Ewę Stępniakową i Janinę Trzcińską, 4 wyd. przygotowały Joanna Kędzińska, Wanda Klenczon i Anna Stolarczyk. – Wyd. 4 popr. i rozsz., stan na dzień 30 czerwca 2001 r. – Warszawa, 2001. Sygn. 92077–92078
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 1, Układ alfabetyczny. T. 1, A–N*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1995. Sygn. 92094
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 1, Układ alfabetyczny. T. 2, O–Ż, #, 9*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1995. Sygn. 92095
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 2, Układ systematyczny. T. 1, A–D*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1995. Sygn. 92096
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 2, Układ systematyczny. T. 2, E–Z*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1995. Sygn. 92097
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 3, Indeks permutacyjny terminów polskich. T. 1, 1–9, A–N*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1995. Sygn. 92098
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 3, Indeks permutacyjny terminów polskich. T. 2, O–Ż, #*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1995. Sygn. 92099
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 4, Indeks deskryptorów angielsko-polski*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1996. Sygn. 92101
- Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 5, Indeks deskryptorów polsko-angielski*. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1996. Sygn. 92103

Tezaurus medyczny polsko-angielski : polska wersja MeSH. Cz. 6, Indeks basel przedmiotowych. 1. Hasła SH– Deskryptory TM. 2. Deskryptory TM– Hasła SH. – Wyd. 3 / red. Danuta Grodzka. – Warszawa, 1996. Sygn. 92105

Filozofia, psychologia, religia socjologia

- Cooper Paul, Ideus Katherine: *Zrozumieć dziecko z nadpobudliwością psychoruchową : poradnik dla rodziców i nauczycieli. – Warszawa, 2001. Sygn. 60146*
- Kenrick Douglas T., Neuberg Steven L., Cialdini Robert B.: *Psychologia społeczna : [rozwiązane tajemnice]. – Gdańsk, 2002. Sygn. 60142*
- Krokowski Marcin, Rydzewski Piotr: *Zarządzanie emocjami : inteligencja emocjonalna : vademecum użytkownika. – Łódź, 2002. Sygn. 85201*
- Polacy wobec wielkiej zmiany : integracja z Unią Europejską / pod red. Leny Kolarskiej-Bobińskiej. – Warszawa, 2001. Sygn. 92086*
- Sheridan Charles L., Radmacher Sally A: *Psychologia zdrowia : wyzwanie dla biomedycznego modelu zdrowia. – Warszawa, 1998. Sygn. 60143*
- Wojciszke Bogdan: *Człowiek wśród ludzi : zarys psychologii społecznej. – Warszawa, 2002. Sygn. 60134*
- Zawadzki Bogdan: *Temperament– geny i środowisko : porównania wewnątrz- i między populacyjne. – Sopot, 2002. Sygn. 60057*

Polityka, nauki ekonomiczne, prawo

- Bański Jerzy: *Stan i perspektywy rolnictwa na obszarach problemowych w Polsce. – Warszawa, 2001. Sygn. 92073*
- Czachór Zbigniew, Mojsiewicz Czesław: *Leksykon Unii Europejskiej. – Wrocław, 2002. Sygn. 60137*
- Gałczyńska Bożena, Kulikowski Roman: *Wieś i rolnictwo strefy podmiejskiej Warszawy : zróżnicowania przestrzenne i procesy transformacji. – Warszawa, 2000. Sygn. 92071*
- Gawryszewski Andrzej: *Przestrzenna ruchliwość ludności Polski : bibliografia (lata 1896–1990). – Wrocław, 1997. Sygn. 60082*
- Kowalski Mariusz, Śleszyński Przemysław: *Uwarunkowania zachowań wyborczych w województwie śląskim. – Warszawa, 2000. Sygn. 92072*
- Krawczak Irena, Słaby Teresa: *Statystyka : zarys metod. – Wyd. 2. – Warszawa, 2001. Sygn. 92074–92075*
- Leksykon politologii : wraz z Aneksami o: reformie samorządowej, wyborach do sejmiku, prezydenckich oraz gabinetach rządowych : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Antoszewskiego i Ryszarda Herbuta. – Wyd. 6 popr. i uzup. – Wrocław, 2002. Sygn. 60050*

- Lijewski Teofil: *Problemy zagospodarowania przestrzennego Polski w świetle przebudowy infrastruktury komunikacyjnej*. – Warszawa, 2000. Sygn. 92069
- Metody stymulowania rozwoju turystyki w ujęciu przestrzennym* / red. nauk. Grzegorz Golembki. – Poznań, 2002. Sygn. 60129
- Miszczuk Andrzej: *Wyludnianie się wsi a rolnictwo wschodniej Lubelszczyzny*. – Warszawa, 1993. Sygn. 60074
- Nowosielska Ewa: *Sektor usług w aglomeracji warszawskiej 1992–1997: przemiany strukturalne i tendencje rozwoju*. – Warszawa, 2000. Sygn. 92068
- Skorowidz obowiązujących przepisów prawnych 2001*. – Stan prawny na dzień 1 stycznia 2002 r. – Sopot : Kraków, 2002. Sygn. 60133
- Stola Władysława: *Struktura przestrzenna i klasyfikacja funkcjonalna obszarów wiejskich Polski*. – Warszawa, 1993. Sygn. 60075
- Szczęśny Roman: *Przemiany struktury przestrzennej rolnictwa indywidualnego Polski w latach 1938–1988: próba syntezy*. – Wrocław, 1992. Sygn. 60070

Szkolnictwo. Oświata. Pedagogika. Wychowanie

- Kujawiński Jerzy: *Wdrażanie uczniów do samokształcenia indywidualnego i nieindywidualnego*. – Wyd. 2. – Poznań, 2001. Sygn. 60145
- Nalaskowski Stanisław: *O kierowaniu szkołą*. – Kraków, 2001. Sygn. 60053
- Nauczyciel w edukacji zdrowotnej: Ogólnopolska Konferencja Naukowa AWF Kraków 27–28 maja 1999. T. 1 i 2* / pod red. Weroniki Wrony-Wolny, Bożeny Makowskiej i Bożeny Jawień. – Kraków, 2002. Sygn. 60149–60158
- Nowatorskie i alternatywne metody w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej: przewodnik metodyczny: praca zbiorowa* / pod red. Władysława Dykcika i Barbary Szychowiak. – Poznań, 2001. Sygn. 60052
- Pedagogika społeczna: dokonania – aktualność – perspektywy: podręcznik akademicki dla pedagogów* / koncepcja i red. nauk. Stanisław Kawula. – Toruń, 2001. Sygn. 60140
- Profesor Ryszard Przewęda: doktor honoris causa Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie* / red. Henryk Grabowski. – Kraków, 2002. Sygn. 60159–60161
- Rodzice i dzieci: encyklopedia* / [aut. Erna Daraszkiewicz et al.]. – Bielsko-Biała, 2002. Sygn. 60127
- Wychowanie i kształcenie w zreformowanej szkole* / red. nauk. Julian Jonkisz, Marek Lewandowski. – Wrocław, 2001. Sygn. 60059

Turystyka, rekreacja, czas wolny

- Łobożewicz Tadeusz, Bieńczyk Grzegorz: *Podstawy turystyki*. – Warszawa, 2001. Sygn. 60098–60100
- Miotke-Dzięgiel Joanna: *Turystyka morska*. – Gdańsk, 2002. Sygn. 60144
- Siwiński Wiesław: *Adaptacja do zawodu animatora rekreacji i turystyki*. – Poznań, 2002. Sygn. 60104

Nauki przyrodnicze

- Badania ewolucji dolin rzecznych na Białorusi. Cz. 1* / pod red. Tomasza Kalickiego. – Wrocław, 1997. Sygn. 60081
- Banach Mieczysław: *Dynamika brzegów dolnej Wisły*. – Wrocław, 1998. Sygn. 60084
- Błaszkiwicz Mirosław: *Dolina Wierzycy, jej geneza oraz rozwój w późnym plejstocenie i wczesnym holocenie*. – Wrocław, 1998. Sygn. 60085
- Bory sosnowe w gradiencie kontynentalizmu i zanieczyszczeń w Europie Środkowej : badania geoekologiczne* / pod red. Alicji Breymeyer, Ewy Roo-Zielińskiej. – Wrocław, 1998. Sygn. 60088
- Czajewski Jacek: *Meteorologia dla żeglarzy*. – Warszawa, 2001. Sygn. 85197
- Czyżowska Elżbieta: *Zapis zdarzeń powodziowych na pograniczu Boreatu i Atlantyku w osadach stożka napływowego w Podgrodziu*. – Wrocław, 1997. Sygn. 60080
- Geomorfologiczny i sedimentologiczny zapis lokalnych ulew* / pod red. Leszka Starkla. – Wrocław, 1998. Sygn. 60086
- Gębica Piotr: *Ewolucja doliny Wisły pomiędzy Nowym Brzeskiem a Opatowem w wistulianie i holocenie*. – Wrocław, 1995. Sygn. 60077
- Klimaszewski Mieczysław: *Progi strukturalne – paralele geomorfologiczne*. – Wrocław, 1991. Sygn. 60063
- Kozarski Stefan: *Deglacjacja północno-zachodniej Polski: warunki środowiska i transformacja geosystemu (0 ka – 10 ka BP)*. – Wrocław, 1995. Sygn. 60076
- Kozłowska-Szczęśna Teresa, Błażejczyk Krzysztof, Krawczyk Barbara: *Bioklimat Krasnobrodu*. – Warszawa, 2001. Sygn. 92064
- Kozłowska-Szczęśna Teresa: *Stan badań klimatu i bioklimatu uzdrowisk polskich*. – Warszawa, 2000. Sygn. 92067
- Międzywale Wisły jako swoisty układ przyrodniczy : (odcinek Pilica-Narew)* / pod red. Jana Marka Matuszkiewicza, Ewy Roo-Zielińskiej. – Warszawa, 2000. Sygn. 92070
- Perry Jacquelin: *Gait analysis : normal and pathological function*. – Thorofare, 1992. Sygn. 92076
- Przybylak Rajmund: *Stosunki termiczno-wilgotnościowe na tle warunków cyrkulacyjnych w Hornsundzie (Spitsbergen) w okresie 1978–1983*. – Wrocław, 1992. Sygn. 60068
- Rola gwałtownych ulew w ewolucji rzeźby Wyżyny Miechowskiej (na przykładzie ulewy w dniu 15 września 1995 roku)* / pod red. Leszka Starkla. – Wrocław, 1997. Sygn. 60083
- Współczesne badania topoklimatyczne* / pod red. Magdaleny Kuchcik. – Warszawa, 2001. Sygn. 92063
- Wyniki badań bioklimatu Polski. Cz. 1* / pod red. Teresy Kozłowskiej-Szczęśnej. – Wrocław, 1986. Sygn. 60094
- Wyniki badań bioklimatu Polski. Cz. 2* / pod red. Teresy Kozłowskiej-Szczęśnej. – Wrocław, 1991. Sygn. 60062

Medycyna

- Adach Zdzisław: *Czynności fizyczne i wydolność fizyczna wybranych grup mięśniowych u mężczyzn w różnym wieku a poziom wydolności anaerobowej-fosfagenowej*. – Poznań, 2002. Sygn. 60105
- Arusztowicz Barbara, Bąkowski Wojciech: *Dziecko niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu : [opis dysfunkcji, zasady leczenia, potrzeby dziecka, trudności wychowawcze, pomoc]*. – Wyd. 2 uzup. – Kraków, 2001. Sygn. 60126
- Borg Gunnar: *Borg's perceived exertion and pain scales*. – Champaign, 1998. Sygn. 92080
- Dziewiecki Marek: *Nowoczesna profilaktyka uzależnień*. – Kielce, 2000. Sygn. 60138–60139
- Elementarz Antoniego Kępińskiego dla zdrowego i chorego czyli Autoportret człowieka / teksty wybrał i ułożył Zdzisław Jan Ryn*. – Kraków, 2002. Sygn. 60135
- Gworys Kamila, Gworys Przemysław: *Biomedyczne podstawy aktywnego wypoczynku : podręcznik dla studentów*. – Częstochowa, 2002. Sygn. 60106–60108
- The hip handbook / ed. by Timothy L. Fagerson*. – Boston, 1998. Sygn. 60115
- Masaż : techniki wschodu i zachodu : krok po kroku : nowy przewodnik*. – Warszawa, 2002. Sygn. 60051
- Mika Anna: *Ocena stanu funkcjonalnego kręgosłupa i jakości życia kobiet z osteoporozą*. – Kraków, 2002. Sygn. D–372
- Physical agents in rehabilitation : from research to practice / [ed. by] Michelle H. Cameron*. – Philadelphia, 1999. Sygn. 92079
- Pichalski Ryszard: *Podstawy rehabilitacji zdrowotnej, zawodowej i społecznej*. – Warszawa, 2002. Sygn. 60141
- Szczegielniak Jan: *Wpływ 8-tygodniowej rehabilitacji leczniczej na czynność wentylacyjną płuc u chorych na przewlekłą obturacyjną chorobę płuc*. – Opole, 1997. Sygn. 60102

Sztuka. Architektura. Etnografia

- Brooks Laura: *Pałace : arcydzieła architektury*. – Warszawa, 2002. Sygn. 92085
- Kolberg, Oskar: *Dzieła wszystkie. T. 71, Sandomierskie : suplement do tomu 2*. – Poznań, 2001. Sygn. 60114
- Kolberg, Oskar: *Materiały do etnografii Słowian Zachodnich i Południowych. Cz. 2, Czechy, Słowacja*. – Poznań, 2001. Sygn. 60112
- Kolberg, Oskar: *Materiały do etnografii Słowian Zachodnich i Południowych. Cz. 3, Słowiańszczyzna południowa*. – Poznań, 2001. Sygn. 60113
- Marcinek Roman: *Polska : dwory, zamki, pałace*. – Kraków, 2002. Sygn. 92060
- Rożek Michał, Gondkova Barbara: *Leksykon kościołów Krakowa : 2000 rok*. – Kraków, 2002. Sygn. 60136

Sport

- Ardito Stefano: *Wielkie górskie przygody*. – Warszawa, 2001. Sygn. 92087
- Brańska Żywilla: *Aerobic sportowy*. – Warszawa, 2002. Sygn. 60058
- Jagiello Michał: *Gałązka kosodrzewiny: najdawniejsze wypadki tatrzańskie w piśmiennictwie polskim*. – Wyd. 3 poszerz. – Warszawa, 2001. Sygn. 60109
- Krawczyk Zbigniew: *Sport w zmieniającym się społeczeństwie*. – Warszawa, 2000. Sygn. 60164
- Kunicki Bogdan J.: *Kultura fizyczna antycznej Grecji: (ideologia, filozofia, nauka)*. – Poznań, 2002. Sygn. 60103
- Lekka atletyka* / pod red. Ryszarda Żukowskiego. – Warszawa, 2001. Sygn. 60060
- Marcinek Kazimierz, Górski Dariusz: *Polskie orły: reprezentacja Polski: piłkarskie mistrzostwa świata Korea – Japonia 2002*. Warszawa, 2002. Sygn. 60132
- Napierała Marek P.: *Zbiór zabaw i gier ruchowych*. – Bydgoszcz, 2001. Sygn. 60165
- Pocięgiel Jacek: *Piłka nożna: przepisy gry*. – Kraków, 2002. Sygn. 60130–60131
- Polkowski Maciej, Engel Jerzy: *Engel – futbol na tak*. – Wrocław, 2001. Sygn. 60128
- Polska dla aktywnych: poradnik i przewodnik praktyczny: [powietrze, ziemia, woda]* / aut. Tomasz Banasiak [et al.]. – Bielsko-Biała, 2002. Sygn. 60054
- Polska kultura fizyczna w czasach zaborów i Drugiej Rzeczypospolitej* / pod red. Ryszarda Wasztyła. – Wyd. specjalne. – Kraków, 2002. Sygn. 60089
- Szkice z dziejów „Sokoła” w południowej i wschodniej Polsce: praca zbiorowa* / pod red. Andrzeja Nowakowskiego. – Wadowice, 2002. Sygn. 60166
- Światowy Kongres Wychowania Fizycznego* / [red. nauk. pol. edycji Tadeusz Bober; tł. Karolina Ciekot-Roczon]. – Wrocław, 2002. Sygn. 92091
- Ueshiba Kisshomaru: *Aikido*. – Bydgoszcz, 2002. Sygn. 92059

Językoznawstwo. Nauka o literaturze

- Miodek Jan: *Słownik ojczystny polszczyzny*. – Wrocław, 2002. Sygn. 60056
- Siatkowski Janusz, Basaj Mieczysław: *Słownik czesko-polski: [53 000 haseł, 28 000 wyrażeń i zwrotów współczesnego języka czeskiego, zarys gramatyki czeskiej: A-Z]*. – Wyd. 2 zaktualiz. – Warszawa, 2002. Sygn. 60055

Geografia. Opisy krajów. Podróże

- Amsterdam* / red. Elżbieta Matusiak-Gordon. – Warszawa, 2002. Sygn. 60116
- Azja. Cz. 2* / oprac. nauk. Marek M. Dziekan; [aut. t. Agata Bareja-Starzyńska et al.]. – Kraków, 2002. Sygn. 58259/11
- Baczwarow Marin, Suliborski Andrzej: *Kompendium wiedzy o geografii politycznej i geopolityce: terminologia*. – Warszawa; Łódź, 2002. Sygn. 60049
- Banach Mieczysław, Głazik Ryszard: *Zbiornik wrocławski – niektóre problemy z geografii fizycznej*. Wrocław, 1992. Sygn. 60067

- Barcelona* / aut. Roger Williams [et al.]. – Warszawa, 2002. Sygn. 60117
- Bieszczady : mapa turystyczna* / red. Włodzimierz Dyzio [et al.]. – Wyd. 2 popr. – Kraków, 2001. Sygn. MP-2072
- Bieszczady : przewodnik* / oprac. Paweł Luboński. – Wyd. 3, uzup. i popr. – Olszanica, 2001. Sygn. 60125
- Bötig Klaus: *Cypr : tylko tutaj porady ekspertów*. – Ostfildern : Bielsko-Biała, 2002. Sygn. 85190
- Boulton Susie: *Malta i Gozo*. – Warszawa, 2002. Sygn. 85188
- Budapeszt* / aut. Alfred Horn [et al.]. – Warszawa, 2002. Sygn. 60118
- Froese Gesine: *Kuba : tylko tutaj porady ekspertów*. – Bielsko-Biała, 2002. Sygn. 85192
- Gawryszewski Andrzej: *Mapy narodowościowe, wyznaniowe i językowe Polski wykonane przez autorów obcych : bibliografia (lata 1846–1967)*. – Wrocław, 1995. Sygn. 60078
- Hopkins Adam, Macphedran Gabrielle: *Hiszpania*. – Warszawa, 2002. Sygn. 60119
- Informator geografii polskiej* / pod red. Jacka H. Szymmera. – Warszawa, 1992. Sygn. 60072
- Jakubowski Ryszard: *Tatry : część polska : przewodnik turystyczny*. – Warszawa, 2002. Sygn. 85195
- Jepson Tim: *Portugalia*. – Warszawa, 2002. Sygn. 60120
- Kosim Jerzy: *Tatry Polskie : przewodnik*. – Zawonia, 2002. Sygn. 85198 – 85199
- Kraków : plan miasta* / red. Janusz Dajek [et al.]. – Wyd. 2. – Warszawa, 2002. Sygn. MP-2073
- Kuługa Adam: *Węgry : kąpieliska termalne*. – Mysłowice, 2002. Sygn. 60124
- LijewskiTeofil, Sujko Elżbieta Sylwia: *Koncentracja aktywności gospodarczej i społecznej w 150 większych miastach Polski*. – Warszawa, 1993. Sygn. 60073
- Müller Traute: *Tunezja : tylko tutaj porady ekspertów*. – Bielsko-Biała, 2002. Sygn. 85196
- Nowosielska Ewa: *Teoria Christallera – prawda i mity : (w sprawie nieporozumień pojęciowych)*. – Wrocław, 1992. Sygn. 60069
- Od Kioto do Rawalpindi* / [red. Robert Andruszko, Piotr Budny ; aut Edmund Baka et al.]. – Kraków, 2002. Sygn. 92089
- Od Las Palmas do Pekinu* / [red. Robert Andruszko, Piotr Budny, Zdzisława Otałęga ; aut. Anna Czapnik et al.]. – Kraków, 2001. Sygn. 92088
- Od Stambułu do Kapsztadu* / [red. Robert Andruszko, Piotr Budny ; aut. Bogdan Kwiatek et al.] – Kraków, 2002. Sygn. 92088
- Pölzer Wolfgang: *Chorwacja : przewodnik dla nurków*. Warszawa, 2002. Sygn. 60048
- Poznań : plan miasta* / red. Cezary Mazur [et al.]. – Wyd. 2. – Warszawa, 2002. Sygn. MP-2074
- Przewodnik po świecie : ilustrowana encyklopedia geograficzna*. – Warszawa, 1998. Sygn. 92061
- Rzeczpospolita Polska : mapa administracyjna* / red. Jacek Sawicki [et al.]. – Warszawa, [2001]. Sygn. MP-2071
- Schopp-O'Dwyer Annegret: *Londyn : podróże z rekomendacjami ekspertów*. – Ostfildern : Bielsko-Biała, 2001. Sygn. 85193
- Shales Melissa: *Kenia*. – Warszawa, 2002. Sygn. 85187

- Słowenia, Chorwacja : mapa samochodowa 2001–2002 : plany miast: Lublana, Zagrzeb.* – Warszawa, 2002. Sygn. MP–2070
- Strieder Swantje: *Rzym : tylko tutaj porady ekspertów.* – Ostfildern : Bielsko-Biała, 2002. Sygn. 85194
- Studia z geografii społecznej* / pod red. Zbigniewa Rykła. – Wrocław, 1991. Sygn. 60064
- Stupnicka Ewa, Marzena Stempień–SałekEwa: *Poznajemy Góry Świętokrzyskie : wycieczki geologiczne.* – Warszawa, 2001. Sygn. 60121
- Szeliga Piotr: *Międzynarodowa zależność gospodrcza w świetle ujęć komplementarnych.* – Wrocław, 1991. Sygn. 60065
- Świat w liczbach : 2002* / [red. Lilianna Mieszczańska]. – Warszawa, 2002. Sygn. 85200
- Wielkie wyprawy National Geographic* / red. Tom Melham et al. – Warszawa, 2001. Sygn. 92062
- Wpływ urbanizacji na układy ekologiczne strefy podmiejskiej Warszawy* / pod red. Andrzeja Samuela Kostrowickiego. – Wrocław, 1992. Sygn. 60071
- Wrocław : plan miasta : 2001–2002* / red. Marek Dajek [et al.]. – Warszawa, 2001. Sygn. MP–2069
- Z badań fizycznogeograficznych w Tatrach. Cz. 2* / pod red. Adama Kotarby. – Wrocław, 1996. Sygn. 60079
- Z badań fizycznogeograficznych w Tatrach. Cz. 3* / pod red. Adama Kotarby. – Wrocław, 1998. Sygn. 60087
- Zmiany w światowej przestrzeni społeczno-gospodarczej* / pod red. Marcina Rościszewskiego. – Wrocław, 1991. Sygn. 60066

Historia. Biografie

- Eberhardt Piotr: *Przemieszczenia ludności na terytorium Polski spowodowane II wojną światową.* – Warszawa, 2000. Sygn. 92066
- Nowakowski Andrzej, Augustyn Ormanty: *Z przeszłości dalszej i bliższej : szkice z historii regionalnej Ziemi Wadowickiej.* – Wadowice, 2002. Sygn. 60167–60168
- Polski słownik biograficzny. T. 40 z. 2 [og. zb.] 165, Sokółowski Marian – Sołtobub Józef.* – Warszawa ; Kraków, 2000. Sygn. –13005/40/2
- Polski słownik biograficzny. T. 40 z. 3 [og. zb.] 166, Sołtobub Józef – Songin Józef.* – Warszawa ; Kraków, 2000. Sygn.13005/40/3
- Polski słownik biograficzny. T. 40 z. 4 [og. zb.] 167, Songin Józef – Sowiński Ignacy.* – Warszawa ; Kraków, 2001. Sygn. 13005/40/4

ANEGDOTY O KSIĄŻKACH

Stanisław Zieliński

Drukarze i cenzura

Drukarze, jeśli nie pozostawali na czyjejs służbie, drukowali książki, byli ich nakładcami i sprzedawcami, czyli w jednym miejscu mieściła się drukarnia, wydawnictwo i księgarnia. Od ich kultury, znajomości rzemiosła i uczciwości zależało wydanie zarówno arcydzieła jak i miernot. Ponieważ, jak to zwykle bywa, nie codzienna, choćby najuczciwsza praca, ale przypadki tworzą fortuny i pozostają w pamięci, przytoczymy takich kilka.

Sławny drukarz antwerpski Krzysztof Plantin w połowie XVI wieku zasłynął z wydawania dzieł na wysokim poziomie artystycznym i ... lawirowania pośród niebezpieczeństw potknięcia się między hiszpańską inkwizycją a niderlandzkim kalwinizmem, dla których obydwu realizował zamówienia. Stąd rozprawę protestancką Piotra de Ravillan, „*Instrukcja chrześcijańska*” (1562) zaopatrył własnoręcznym napisem: „*Cette impression est faussetment mise en mon, car je ne l'ai faite, ni fait faire*” (Ten druk jest fałszywie umieszczony pod moim nazwiskiem, gdyż nim go nie robił, ani robić go nie kazał). Uniknął prześladowania inkwizycji za ten i inne pamflety antyhiszpańskie i panegiriki na cześć Wilhelma Orańskiego i księcia Alençon dzięki możliwym katolickim przyjaciółom.

Wielki strach ogarnął drukarza rosyjskiego, diaka Iwana Fiodorowa zwanego Fiodorowiczem (zm. 1581), który zorganizował drukarnię w 1563 roku na życzenie metropolity Makarego, za wydrukowanie w 1564 roku słynnego „*Apostola*”. Po śmierci protektora sfanatyzowany lud, upatrujący druk za tajemnicę diabła, chciał zamordować pioniera rosyjskiego drukarstwa. Zbiegł on do Polski, gdyż „zawiść i nienawiść wyгнаła nas z ziemi naszej i spośród rodu naszego wysłały do krajów nieznanomych”. W Ostrogu na Wołyniu wydrukował księciu Konstantemu Ostrogskiemu pierwszą biblię w języku cerkiewnosłowiańskim. Trzeba nadmienić, że już w 1557 roku wydano w Wołogdzie „*Naukę krótką ku czytaniu pisma polskiego*”, świadcząca o potrzebie poznania tam naszego języka i kultury.

Pierwszymi drukami polskimi były: „*Almanach cracoviense ad annum 1474*”, Franciszka de Platea dzieło „*Opus restitutionum*” (1475) o odszkodowaniach i lichwie i Jana de Turrecremata „*Explanatio in Psalterium*” (1476). Świadczy to o praktyczności drukarza wędrownego Kaspra Straubego, liczącego na szybki zwrot nakładów na druk. Swoboda druku w Polsce sprawiła, że ewangelicki drukarz krakowski Maciej Wirzbięta (1523-1605) za wydawanie dzieł, zakazanych gdzie indziej, dorobił się trzech domów i dwóch ogrodów. Wraz ze wzmożoną działalnością cenzury, w pół wieku później, drukarz Jędrzej Piotrkowczyk młodszy (ok. 1581-1645), profesor prawa, rajca krakowski, posiadający przywilej synodu piotrkowskiego na druk ksiąg kościelnych oraz tytuł typografa i serwitora królewskiego,

mimo wielkich zasług w wydawaniu książek, za wydrukowanie w 1625 roku dzieła Jana Brożka „*Gratis albo discurs*” skierowanego przeciw jezuitom, został publicznie wychłostany, a nakład dzieła spalono.

Wpływ drukarzy na politykę był znamieny, np. przemycenie 70 tomów dzieł Woltera w końcu XVIII wieku z drukarni encyklopedysty Condorcet'a i drukarza Beaumarchais'a w Kehl w Badenii przyspieszyło wybuch rewolucji we Francji. Emigrant 1831 roku, Zenon Bolesław Świątosławski (1811-1875) założył na wyspie Jersey drukarnię. Był w jednej osobie redaktorem, zecerem, introligatorem i ekspedytorem. Wydał kilkanaście broszur politycznych i odezw po polsku, francusku i angielsku o ideologii zbliżonej do utopijnego komunizmu Fouriera dla zorganizowanej tam Gminy Human. Poruszony jego biedą ojciec, zamieszkały w powiecie gostynińskim, wysłał mu kilka tysięcy złotych z radą wykupienia owej wysepki, by nie miał sporów granicznych i mógł spokojnie gospodarować. Ponadto radził, jak ma załatwiać sprawy propinacyjne i ustosunkować się do Żydów – nie zdając sobie sprawy z wielkości wyspy. Syn za pieniądze ojca kupił dom w stolicy wyspy St. Heiler, założył w nim drukarnię i wydał arcydziełko „*Lud polski w emigracji*”, w którym wykazał „wadliwość ustroju społecznego dzielącego ludzi na używających i pracujących, na bogaczy i nędzarzy, na panów i niewolników”. Dziełko to, wykupywane przez przeciwników demokracji, znane jest dziś w zaledwie kilku egzemplarzach. Potem przeniósł się do Londynu, gdzie przyłączyła się doń drukarnia rosyjska i drukował pierwsze, wolne od cenzury, pisma Hercena i jego słynny „Kołokoł”.

Tenże Aleksander Hercen (1812-1870) rozporządzał z górą milionem franków, który matka, po sprzedaży majątku w Rosji, zdeponowała w banku Jamesa Rotszylda w Paryżu (równocześnie jednego z największych bibliofilów świata). Gdy Rotszyld odmówił rządowi rosyjskiemu niewypłacania pieniędzy rewolucjonście Hercenowi słowami: „cesarz rosyjski może anulować swoje ukazy, Rotszyld nie może nie dotrzymać danego słowa”, Hercen otrzymaną sumę przeznaczył w całości na propagandę rewolucji w Rosji.

Stefan Bobrowski (1840-1863), wuj słynnego pisarza Conrada – Józefa Korzeniowskiego, radykalny działacz „czerwonych”, tuż przed wybuchem powstania styczniowego 1863 roku, zorganizował w Kijowsko-Peczerskiej Ławrze tajną drukarnię, gdzie wydawał pisma ulotne i czasopisma w języku polskim i rosyjskim, skierowane przeciwko caratowi oraz... podtrzymującym jego panowanie fanatycznym mnichom prawosławnym.

Anatol Mühlstein (889-1957), wybitny polski dyplomata, którego działalność przybliżyło wydanie jego dzienników i książka biograficzna Roberta Jarockiego, osiągnął szczyt pomysłowości drukarskiej i wydawniczej. W czasie I wojny światowej wydawał w Brukseli tajne pismo „*La Flambeau*” (Pochodnia), którego redakcję urządził w zamurowanej piwnicy, drukarnię w tendrze lokomotywy, a telefon, który miał połączenie z drugą stroną frontu znajdował się w dziupli drzewa. Wydawane komunikaty dostarczał regularnie pocztą generał-gubernatorowi niemieckiemu w Belgii, który mimo wysiłków policji, nie mógł wykryć miejsca druku, redaktora i źródeł informacji.

O drukowaniu dzieł bez zgody autora, tzw. piractwie, już wspominaliśmy. Kradziono też rękopisy i wydawano pod własnym nazwiskiem, co dzieje książki notują i w naszych czasach. Od początku drukarstwa polskiego było wiele procesów o nieprawne przedruki, szczególnie dzieł przynoszących zysk. Dlatego zabiegano o przy-

wileje królewskie czy kościelne na wyłączność druku. Naruszenie tego przywileju sprowadzało na wydawniczego pirata surowe konsekwencje. Drukarz lwowski Michał Śloska (zm. 1667) został za nieprawne przedruki wyklęty przez biskupa kijowskiego Piotra Mohyłę. Na skutek tej ekskomunikacji po śmierci typografa ciało jego było przez 14 dni nie pogrzebane.

Błędy drukarskie w książkach zdarzały się zawsze, czy to z winy autora, zecera, drukarza bądź korektora. Zauważane poprawiano, po wydrukowaniu spostrzegano inne. Anonim XVIII-wieczny tak narzekał na tę dolegliwość książkową:

Jeśli znajdziesz drukarskie, proszę, popraw błędy,
Sieją zboża wyborne, sam chwast rośnie wszędy.
Plewią, a przecież często zarastają grzędy.

Czasami jednak błędy drukarskie były umyślnie robione. Pewien zecer strofującego go autora gromił słowami św. Mateusza: „Ty, który widzisz źdźbło w oku brata twego, a belki we własnym nie widzisz”, w wersji łacińskiej usunął z wyrażenia „in oculo” (w oku) literę „o” uzyskując „in culo” (w zadku).

Często tzw. literówki zdarzały się w obszernych tekstach Biblii, przez co wycofywano egzemplarze ze sprzedaży pod groźbą klątwy, a następnie palono je mimo nakładu pracy i wartościowego układu graficznego (Biblia angielska z XVII wieku, gdańska z 1632 roku).

Nakłady pierwszych drukowanych książek (tzw. inkunabułów) w XV w. na ogół nie przekraczały 300 – 500 egzemplarzy. W XVI wieku osiągały już nawet po 20 000 i więcej. Jednak te najstarsze drukowane dzieła są dzisiaj na skutek wojen, rabunków, rewolucji, pożarów, a nade wszystko niedbalstwa ludzkiego, rzadkością.

Poczytnością cieszyły się romanse, pisma polemiczne (polityczne i religijne), satyry i pieśni wykpiwające panujących, królów i książąt, urzędników i zamożną burżuazję. Stąd cenzura tępiła wszelkie odruchy niezależności słowa liczącego na szeroką publikę. Piotr Jan Beranger w 1821 roku za tomik wierszem o królu Cwiczku dostał tylko trzy miesiące więzienia, gdyż musiano się liczyć z opinią publiczną, ale w siedem lat później za czwarty tomik już dziewięć miesięcy. Był on wielkim przyjacielem Polaków i sprawy polskiej.

Z książką jest związana oprawa, od najprostszych zabezpieczeń przed zniszczeniem do wykwintnych okładek ze złotej lub srebrnej blachy, skóry ze złoceniami, z ozdobami z drogich kamieni, wykwintnymi zamkami i klamrami. Dawniej najprostszą oprawę kodeksu pergaminowego czy papierowego stanowiły deski, mogły być obciążone skórą lub tkaniną (stąd przysłowie „przeczytać książkę od deski do deski”). Czasami okładki zdobiły tłoczenia, mogły to być superekslibrisy. Drukarnie często zatrudniały i zatrudniają introligatorów do oprawiania wydanych przez nie książek (tzw. oprawy wydawnicze) lub ozdobienia druków wydawanych na specjalne okazje, jubileusze instytucji i osób, podarki dla mężów stanu z okazji ich wizyt. Piękne oprawy znanych introligatorów wielokrotnie przewyższają ceną oprawione dzieła i są poszukiwane przez bibliofilów.

Cenzura jest stara jak pismo i książka. Filozof grecki, Protagoras z Abdery, został wypędzony z Aten w V wieku p.n.e. za traktat, w którym wątpił w istnienie bogów. Cesarze rzymscy pod tym względem byli bardziej łaskawi, ale skazywali autorów na

śmierć za pisma skierowane przeciwko nim, a utwory godzące we władzę cesarza były niszczone. Także chrześcijańscy cesarze bizantyjscy nakazywali palić księgi potępione przez sobory lub zamykali krytykujących ich autorów do klasztorów na całe życie. W 494 roku papież Gelazy I nakazał sporządzić listę dzieł nie uznanych przez Kościół katolicki – pierwowzór osławionego „Indeksu librorum prohibitorum”. Zakazanych dzieł skrupulatnie i umiejętnie poszukiwano, a potem wraz z ich autorami palono na stosie. Łaską było wygnanie. Stąd do dziś nie zachował się ani jeden egzemplarz wówczas inkryminowanych dzieł, mimo że ich autorów po wiekach uniewinniono od zarzutu pogaństwa, herezji czy schizmy. Cenzura, tak świecka jak i kościelna, postępowała z myślą drukowaną często okrutnie i bezlitośnie. Niezwykle było w tym kontekście wyjęcie przez powstały w XV wieku urząd cenzorów (teolog, prawnik, lekarz i mistrz sztuk wyzwolonych) z niej utworów literackich i żartobliwych (nieraz bardzo rozwiązłej treści). Wydano wtedy pierwsze przywileje dla prawowiernych drukarzy (co ich jednak nie chroniło przed karą), oznaczono kary na tajne drukarnie, zarządzone konfiskaty ksiąg na granicach oraz rewizje w drukarniach i księgarniach.

Mimo zakazów, kar i stosów, powstawały jednak tajne drukarnie, bo swoboda wypowiedzenia poglądów była silniejsza. Dla zmylenia cenzury stosowano najprzeróżniejsze wybiegi: mylne adresy i daty wydania, nazwiska nieistniejących drukarzy, wydawców i księgarzy. Powszechne było zjawisko, że pewne książki w jednym państwie były zakazane, a w innym można było je swobodnie wydawać i rozpowszechniać.

Swobodniej było z książkami w Polsce, choć palono je także, ale drukarzy-wydawców karano tylko chłostą, a księgarzy grzywną. Znamienna była postawa króla Stefana Batorego, który uwolnił aresztowanego wybitnego drukarza ariańskiego Aleksandra Rodeckiego, mówiąc, że „sumienie ludzkie wymuszone być nie może”. Za Władysława IV Wazy synod gnieźnieński w 1643 roku wprowadził prewencyjną cenzurę kościelną (już wcześniej wdawano u nas indeksy ksiąg zakazanych). Gdy zbyt często cenzura wstrzymywała druk dzieł „światowych”, w 1764 roku na sejmie grodzieńskim wniesiono projekt, aby cenzorami byli uczeni, cenzurze podlegać zaś miały tylko książki naukowe. Na projekcie się jednak tylko skończyło.

Osobnym zagadnieniem były ingerencje cenzorskie w tekst, np. w Królestwie Polskim po reformie administracyjnej w XIX wieku zmieniającej nazwy województw na gubernie nie można było używać słowa „wojewoda”, w Krakowie zakazana była nazwa „Król kurkowy”, bo godziła ponoć w powagę cesarsko-królewskiej monarchii austro-węgierskiej. Portrety rodzin panujących mogły być umieszczane tylko na czele numeru. Kolejnym niedozwolonym słowem była „wolność”. Surową cenzurą obejmowano też książki dla dzieci, elementarze, lektury szkolne. Czasem drukarz wyprosił zalepienie zakazanego tekstu w już wydrukowanej książce i wtedy dla ciekawego czytelnika dostępne mogły być obie wersje ocenzonego dzieła.

Bibliografia:

1. Gocel Ludwik: *Przypadki Jej Królewskiej Mości Książki*. Wrocław 1963
2. Michalski Jan: *55 lat wśród książek. Wspomnienia, wrażenia, rozważania*. Wrocław 1950
3. Opalek Mieczysław: *Ze wspomnień bibliofila*. Wrocław 1960
4. Rabska Zuzanna: *Moje życie z książką. Wspomnienia*. Wrocław 1964

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	3
Adres i środki łączności	5
Dni i godziny otwarcia Agend Udostępniania	6
Artykuły.	7
Renata Kamińska-Włodarczyk: Strony WWW jako nowoczesne źródło informacji.	
Charakterystyka wybranych serwisów	7
Informacje.	15
Konferencje naukowe, sympozja, kongresy - rok 2002, 2003. Oprac. Elżbieta Budkiewicz	15
Biblioteka Główna w Internecie. Oprac. Renata Mroczek	20
Bazy danych. Oprac. Renata Mroczek	21
Wykaz nowości wprowadzonych do zbiorów. Oprac. Małgorzata Nahotko	26
Anegdoty o książkach	34
Stanisław Zieliński: Drukarze i cenzura	34